

Slides:
kortlink.dk/mrsh

1

Scenariedidaktik

MENINGSFULD OG TIDSSVARENDE UNDERVISNING

Lektor Simon Skov Fought
 Ph.d., cand.pæd., lærer
www.simon-skov-fought.dk
simon@skov-fought.dk

Vallensbæk Læringsfestival 3.7.19

1

Diskussion med sidemand

2

► Hvad er god undervisning?

2

Udgangspunkt 1

3

- Vi lever i en **multimedialt manipulerende** og kommunikativ verden
- Eleverne skal lære at læse **multimedalt**
- Læringsteori: Den bedste måde at lære på er ved at gøre →
- Eleverne skal producere **multimedalt**

3

Udgangspunkt 2

4

- ▶ Skolen skal i langt højere grad relatere sig til **verden uden for skolen**
- ▶ Omverdenens kommunikationsformer
- ▶ **Skabte kommunikationsformer**
 - ▶ Simon: Hvad tror I, vi skal spise i aften?
 - ▶ Tatjana: Frikadeller?
 - ▶ Simon: Det var et godt bud, men nej. Er der andre?
 - ▶ Geo: Rejer?
 - ▶ Simon: Nej, heller ikke

simonstue-fougul.dk

4

Mit ph.d.-projekt

5

- ▶ Lones 7.klasse repeterer grammatiklektier. Lone slår ned på tilfældige elever.
- ▶ Lone: "Hvilken ordklasse er det?"
- ▶ Elev: "'Tit' er med bølge under"
- ▶ Lone: "Også kaldet ad...?"
- ▶ Elev: "Adverbitum?"

simonstue-fougul.dk

5

Mit ph.d.-projekt

6

- ▶ Meretes 8. klasse arbejder med overgangen fra romantik til realisme og har læst novellen *Havfruens sang* af Henrik Pontoppidan.
- ▶ Merete: "Hvorfor var der en læge ombord?"
- ▶ Eleverne måber
- ▶ Merete: "Jeg skal se flere hænder..."

simonstue-fougul.dk

6

Budskabet

7

- ▶ Oplægget præsenterer **scenariedidaktik** som en meningsfuld måde at undervise på - **VARIATION**
- ▶ Elever simulerer eller udfolder sammen **en meningsfuld praksis** og udvikler produkter, som andre kan bruge: Verden uden for skolen.
- ▶ It indgår til fx projektstyring, simulering og produktion
- ▶ Undervisningen organiseres i en **struktureret fase** med få, men tydelige faglige delmål i den enkelte fase: **Vurderingsfokus**
- ▶ Der skal **kommes til**.
- ▶ **DESIGN**: Mock-up, prototype - brugerinteraktion

simon@fougat.dk

7

Dagsorden

8

- ▶ **Formålet**: At præsenterer scenariedidaktik som en fornuftig variationsmulighed
- ▶ Faglighed
- ▶ Læringsteori
- ▶ Scenariedidaktik
- ▶ Struktur
- ▶ Vurderingsfokus
- ▶ Timeouts
- ▶ Spørgsmål

simon@fougat.dk

8

Faglighed

HVAD ER DET?

9

Lektor Simon Skov Fougat
Ph.d., cand.pæd., lærer
www.simon-skov-fougat.dk
simon@fougat.dk

9

Diskussion med sidemand 10

► Hvad er faglighed?

www.skoeliv.dk

10

Begrebet faglighed 11

- Et didaktisk morrads (Jensen, 2007)
- "... den aktivitet, der foregår inden for et område, der er afgrænset som skolefag" (Foss Hansen, 1994, s. 22).
- Faglighed = Fælles Mål
- Kundskaber og færdigheder: Vidensmål og færdighedsmål

www.skoeliv.dk

11

Faglighed 12

- Fælles Mål er kompetenceorienterede
- For mange lærere en **NY MÅDE** at forstå fag på (Nielsen & Dolin, 2016)
- Hvad betyder kompetenceorienteret?
 - Anvendelse
- Dannelse
 - Kompetencer
 - Viden
 - Færdigheder

www.skoeliv.dk

12

Begrebet faglighed

13

- ▶ Hefmar (2013): Faglighed er en identitet, man gør inden for bestemte domæner i direkte eller indirekte interaktion med andre på bestemte måder, så man bliver genkendt som medlem af domænet af dets øvrige medlemmer
- ▶ "... doing being some identity" (Gee, 2001, p. 27)
- ▶ Epistemic frames: "Collections of skills, knowledge, identities, values, and epistemology that professionals use to think in innovative ways" (Shaffer, 2006, p. 12).
- ▶ Wenger: faglighed = handling og handlemønstre forbundet med *det sociale* i sin faglighedsforståelse – faglighed er noget man gør sammen med andre
- ▶ Værdier og etik: "Different communities of practice ... have ... different ways of knowing, of deciding what is worth knowing, and of adding to the collective body of knowledge and understanding" (Shaffer, 2004, p. 1404).

13

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

14

- ▶ **ANFATTELSE** Viden, procedurer, opgaver og artefakter
Et sprog til at tale om verden og opgaverne i den (begreber, diskurs), en viden om hvad der er og var i verden (fakta), opgaver der skal løses, handlemønstre til at løse opgaver i verden (procedurer), samt ting, redskaber og teknologier som anvendes i løsningen af opgaver (artefakter).
- ▶ **METODE** En systematisk tilgang til verden
En måde at stille spørgsmål, tilgå og løse opgaver på (metode).
- ▶ **ROLLE** En selvforståelse (rolle) og en plads i et system af relationer (position), samt en måde at kommunikere på (kommunikationsformer) og indgå i sammenhængende forløb på (storylines).
- ▶ **FAKTA** En måde at opfatte noget som vigtigt, godt, rigtigt og forkert (værdier), et fokus på løsning af særlige typer af opgaver (interesse) og en måde at begrunde sine handlinger på (motiver).
- ▶ **PROSEDUR** En måde at opfatte hvad verden er (ontologi), og hvordan den kan forstås, tales om og tilgås på (epistemologi).

(Bundsgaard & Fougst, 2017)

14

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

15

- ▶ En læge, som har viden om medicin og kender metoder til at give den, men som ikke har en bevidsthed om, at han samarbejder med fx sygeplejersker, har en interesse i at gøre patienten rask, og som dermed mangler perspektiv på verden, er en **HELT EKSTREMT DÅRLIG LÆGE!**

BEGREBER
METODER
SOCIAL KONSTELLATION
INTERESSE
PERSPEKTIV

15

Faglighed

16

- ▶ Faglighed er noget med **GOD** på baggrund af **VIDEN**
- ▶ PRODUKTION OG RECEPTION
- ▶ Faglighed er handling

www.simon-skov-fougt.dk

16

Diskussion med sidemand

17

- ▶ Hvad tænker vi om det?

www.simon-skov-fougt.dk

17

Læringsteori

FRA DEWEY TIL SHAFFER

18

Lektor Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
www.simon-skov-fougt.dk
simon@fougt.dk

18

19

Ældre og moderne læringsteorier

- Der er meget bredt forskningsmæssigt belæg for, at den bedste måde at lære på er ved i en **social sammenhæng** at **fremstille og løse et problem** i et **meningsfuldt scenarie** (et forestillings- og handlingsforløb med flere mulige udfald) (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2011, Fougat, 2015, 2017).
- Det handler ikke om en metode**: Fx ved at udarbejde en reklame for egen skole, at fremstille boganmeldelser til gavn for andre, søge jobs, udarbejde rejsebeskrivelser, fremstille bræt- eller computerspil, lave cirkus osv.
- DESIGN**: Mock-up, prototype - brugerinteraktion

simon-skov-fougat.dk

19

20

Scenariedidaktik

MENINGSFULD UNDERVISNING

Lektor Simon Skov Fougat
Ph.d., cand.pæd., lærer
www.simon-skov-fougat.dk
simon@simon-skov-fougat.dk

20

21

Scenariedidaktik

- Scenariedidaktik** er anvisning på at **planlægge, gennemføre og evaluere** "Scenariebaseret undervisning [som] er undervisningsforløb, hvor eleverne sammen simulerer – evt. i roller - en meningsfuld praksis frem mod et reelt produktionsmål" (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2012, p. 30)
- Faglighed skal anvendes (kompetenceperspektiv): **Produktion**
- Produktionsmål: Eleverne skal fremstille noget (læring er vidensbaseret handling)
- Med blik for verden uden for skolen: Viden- og praksisformer fra domæner uden for skolen (Hanghøj et al., 2017)

simon-skov-fougat.dk

HVAD ER SCENARIO DIDAKTIK?

21

Scenariebaseret undervisning

22

- ▶ I andre uddannelser
 - ▶ Sygeplejerske
 - ▶ Piloter
 - ▶ Politiet
 - ▶ Militæret
 - ▶ Læreruddannelsen

simon-skov-fougt.dk

22

Europia

Hvordan synes jeres parti, at Europas finanslov skal se ud?

23

simon-skov-fougt.dk

23

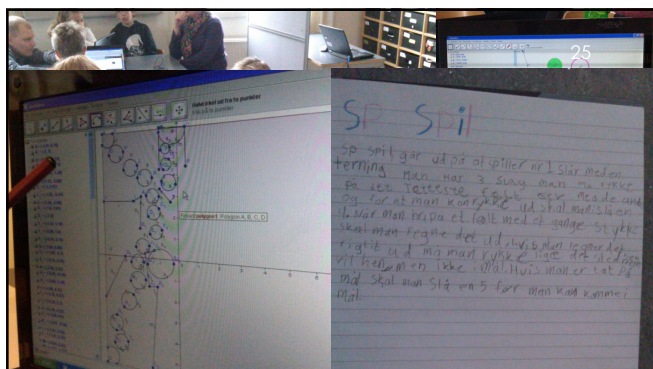
Boganmeldelser

- ▶ Planlægning mod mål
- ▶ Fagdidaktisk reflekteret integration af it
- ▶ Løbende evaluering og justering efter forløb og mål
- ▶ Bevidsthed om, at teknologi driller
- ▶ God undervisning tager tid

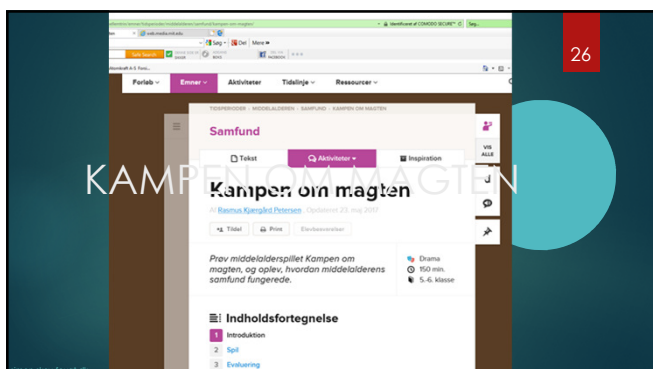

simon-skov-fougt.dk

24

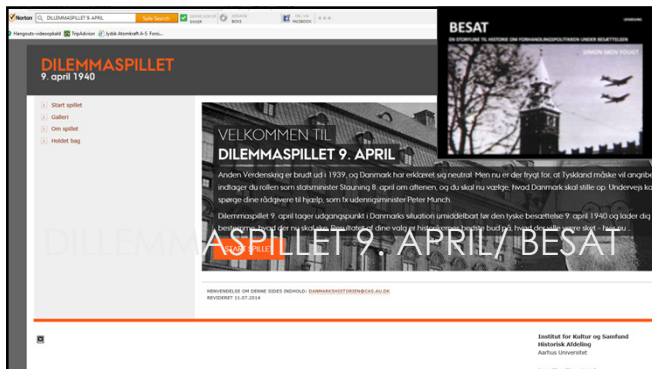
25

26

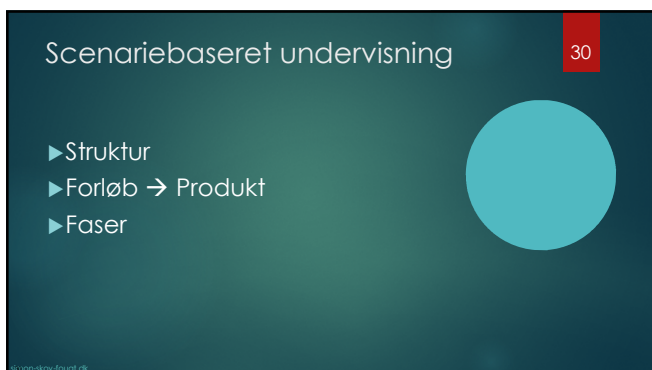
27

28

29

30

Diskussion med sidemand 31

► Hvad tænker vi om det?

simon-skov-fougt.dk

31

32

Struktur

LÆRING VS. PRODUKTION

Lektor Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
www.simon-skov-fougt.dk
simon@skov-fougt.dk

32

Scenariebaseret undervisning 33

► "Vi vil filme!"
► Fagligheden drukner i produktmål (Bundsgaard, 2005)

simon-skov-fougt.dk

33

Læring og produktion

34

- ▶ Hvordan sikrer vi, at eleverne lærer det intenderede?
- ▶ **LÆRING ER EN FØRSTYRELSE I PRODUKTIONSPROCESSEN**
- ▶ Der er brug for faglige input
- ▶ Elever i grupper, forskellige stadier

www.skoledialog.dk

34

Projektorienterede udfordringer

35

- ▶ Fagligheden drukner i produktmål (Bundsgaard 2017)

1. at få de faglige input til at opbygge et behov
2. at kunne
3. at kende

PLANLÆGNING er nøgleordet

www.skoledialog.dk

35

Scenariedidaktik

36

- ▶ Udfordringen i scenariebaserede undervisningsforløb er at **balancere** scenarieniveau (produktion) i forhold til skolen (læring)

- ▶ Undervisningsniveauet: **Læring**: Skrive for at lære
- ▶ Scenarieniveauet: **Produktion**: Skrive for at afdække sandhed

- ▶ Spilfabrikken: Løn- og arbejdsforhold
- ▶ Spor gennem Australien: Pakkede kufferten
- ▶ Filminstruktøren Kathrine (Helmar, 2017)

www.skoledialog.dk

36

Scenariebaseret undervisning

37

37

Planlægningsguide

38

- ▶ En stramt styret **løseopdag** proces
- ▶ www.kortlink.dk/r5sk (Foug, 2018)
- ▶ Fleksibelt værktøj
- ▶ Forløbet vil ændre sig

STRUKTUR

38

Vurderingsfokus

FORENKL VERDEN

39

Lektor Simon Skov Foug
Ph.d., cand.pæd., lærer
www.simon-skov-foug.dk
simon@foug.dk

39

HJÆLP: Vurderingsfokus 40

- ▶ Holistisk vurdering ("De røde stregers tyranni")
- ▶ Vurdering af **få, udvalgte** faglige områder i hver fase:
- ▶ **Vurderingsfokus** (Fougst, Berge, Gedde-Dahl & Øgreid, 2014)
- ▶ Orienter eleverne mod det faglige

STRUKTUR

© Statens Filmakademi

40

Case: Kortfilm 41

- ▶ Bestillingsopgave fra "Statens Filmakademi"
- ▶ 8.kl. skal producere kortfilm ud fra arketyperiske konflikter (ny elev i klasse, forelskelse, mobning)
- ▶ Berettermodellen
- ▶ Aktantmodellen
- ▶ Undervise 6.kl. i de to modeller
- ▶ Læreren er konsulent for Filmakademiet
- ▶ Forskeren er observatør for Filmakademiet

© Statens Filmakademi

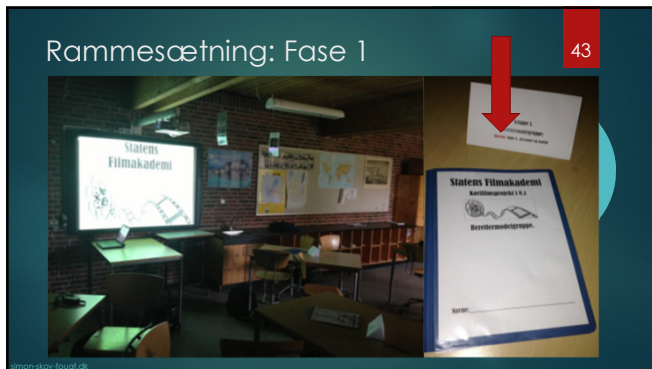
41

Stramt styret faseopdelt proces med vurderingsfokus 42

- ▶ Introduktion: Rammesætning
- ▶ Kortfilmens dramaturgi: Aktantmodellen, berettermodellen, rekvist **FAGLIGT INPUT**
- ▶ Idégenerering, ud fra tema: Idé, rekvist **KONSULENTGODKENDELSE**
- ▶ Storyboards: Bærende idé, dramaturgi **KONSULENTGODKENDELSE**
- ▶ Optage: Showing og telling **KONSULENTGODKENDELSE**
- ▶ Redigere: Klipping **KONSULENTGODKENDELSE**
- ▶ Formidling: Præsentation

© Statens Filmakademi

42

43

Case: Kortfilm

44

- Fagsprog: Aktantmodel, filmfagsprog
- Systematisk tilgang: Manuskript, storyboard,
- Social konstellation: Rollefordeling
- Interesse: Delprodukter præsenteres
- Perspektiv: Manuskripter afvises

"Som konsulent har jeg været, for det handler jo om penge."

44

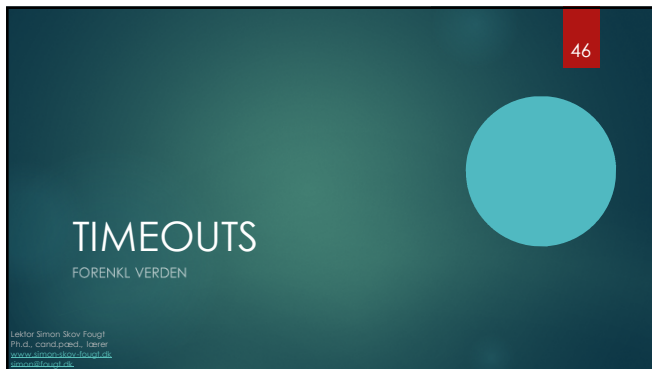
STRUKTUR: SEKS FASER med vurderingsfokus

45

- Wake up: **HEY** – sætter scenen
- Jeres verden: **Elevens livsverden**
- Fagligt loop: **Et fagligt hovedfokus**
- Forberedelse: **Planlæg produktion**
- Produktion
- Evaluering

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Foght
simon.skov.foght.dk
© Simon Skov Foght 2015

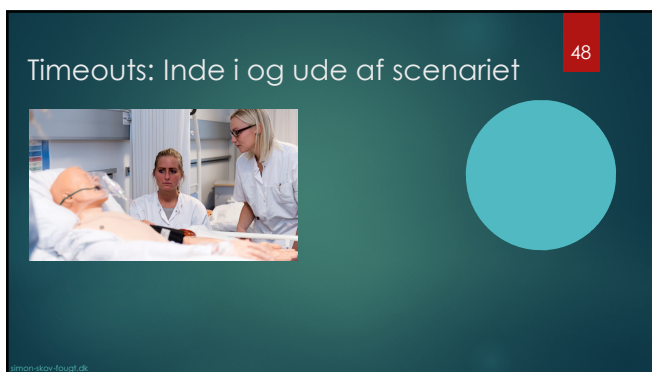
45

46

47

48

Diskussion med sidemand 49

► Hvad tænker vi om det?

www.simon-skov-fougt.dk

49

Spørgsmål eller kommentarer? 50

50

WWW.SIMON-SKOV-FOUGT.DK 51
SIMON@FOUGT.DK

Tak for i dag

Simon Skov Fougt: Scenariobaseret undervisning - hvad, hvorfor og hvordan gør du?

Den bedste måde at lære på er ved i en social sammenhæng at forholde sig til et problem i en meningsfuld praksis. Det giver scenariobaseret undervisning mulighed for. Gennem en kulturelskole indfører denne artikel dig i potentielle og udfordringer ved metoderne og giver forslag til længe undervisningsplaner – eller hjælp til at pålægge dine egne.

EMU: kortlink.dk/yfn2

51
